

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC575

Zaaknummer Klachtencommissie 2013W1019

datum uitspraak 25/11/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. H.J.P.M. van Berckel- van der Rijken,
advocaat te Breda,

te voldoen door:

het Bisdom Haarlem - Amsterdam,
gevestigd te Haarlem,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 21 november 2014, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 14 augustus 2014 met zaaknummer 2013W1019, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 3 oktober 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 5 maart 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 1 juni 2015. Verweerder heeft bij brief van 15 juni 2015 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies, zoals genoemd onder 1.1, zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

2.1 Algemene feiten

Verzoeker is samen met zijn [aantal] jaar oudere [familielid] rond [jaartal] door de Kinderbescherming in [internaat] geplaatst. Zijn ouders waren gescheiden en zijn moeder kon het niet meer aan. Verzoeker was toen ongeveer 4 jaar oud. Verzoeker is geplaatst in de [naam zaal].

2.2 Seksueel misbruik door [aangeklaagde 1], [aangeklaagde 2], [aangeklaagde 3] en [aangeklaagde 4]

Wijlen de heer [burgerlijke naam 1] (hierna: [aangeklaagde 1]) was destijds de [functie] in [internaat]. Wijlen de heer [burgerlijke naam 2] (hierna: [aangeklaagde 2]) was tot [datum] als [functie] werkzaam in [internaat]. Wijlen de heer [Burgerlijke naam 3] (hierna: [aangeklaagde 3]) was aanvankelijk als [functie] werkzaam in de groep van de kleine jongens en werd in [jaartal] benoemd als [functie] van [internaat]. Wijlen de heer [burgerlijke naam 4] (hierna: [aangeklaagde 4]) is rond [jaartal] teruggekomen op [internaat] en is toen als [functie] bij de groep van de kleine jongens gaan werken.

[aangeklaagde 1], [aangeklaagde 2] en [aangeklaagde 3] hebben verzoeker gedurende een periode van een paar jaar wekelijks betast en verzoeker moest hen aftrekken en oraal bevredigen, waarbij verzoeker het zaad moest doorslikken. [aangeklaagde 1], [aangeklaagde 2] en [aangeklaagde 3] werkten overdag en wisselden elkaar af in het werk en zij misbruikten verzoeker afzonderlijk. Zij hebben verzoeker nimmer gevraagd om zijn mond te houden, maar uit schaamte deed verzoeker dat wel.

[aangeklaagde 4] heeft verzoeker 's nachts seksueel misbruikt op de momenten dat hij op de slaapzaal surveilleerde. Verzoeker diende mee te komen naar het kamertje van [aangeklaagde 4], dat aan de slaapzaal grensde. [aangeklaagde 4] heeft verzoeker ook seksueel misbruikt; er was sprake van betasting van intieme delen, orale bevrediging en het anaal verkrachten van verzoeker.

Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik vier jaar oud. Bij aanvang van het seksueel misbruik door [aangeklaagde 4] was verzoeker iets ouder, rond de zes jaar. Verzoeker en zijn [familielid] zijn in [jaartal] van [internaat] afgehaald.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies zoals genoemd onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen de vier personen zoals onder 2 genoemd, waarin de klachten gegrond zijn verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdrager van de aangeklaagden tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag is sprake van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten vier daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 categorie-indeling

Alhoewel op basis van het advies van de Klachtencommissie niet exact is te bepalen welke dader met welke frequentie verzoeker seksueel heeft misbruikt, is, aldus de Compensatiecommissie, gelet op het jegens verzoeker door [aangeklaagde 1], [aangeklaagde 2], [aangeklaagde 3] en [aangeklaagde 4] in zijn totaliteit gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, duidelijk dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van vier jaar.
- Het misbruik heeft gedurende een langere periode van meerdere jaren plaatsgevonden.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, aftrekken, anale verkrachtingen en orale bevrediging, waarbij verzoeker het sperma moest doorslikken.
- De frequentie waarmee verzoeker door iedere individuele dader is misbruikt is niet exact te bepalen, maar duidelijk is, althans zo begrijpt de Compensatiecommissie, dat verzoeker wekelijks, seksueel werd misbruikt door één van de vier daders.
- Er was sprake van misbruik door vier daders door wie verzoeker op verschillende tijdstippen afzonderlijk is misbruikt.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment 'thuis' was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid ernstig werd geschaad.

Gelet op het voorgaande dient de aanvraag van verzoeker in haar geheel beschouwd, te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik'.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de

gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie, waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Berckel-van der Rijken bij brief van 1 juni 2015 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is door het seksueel misbruik dat hem als kind is aangedaan beschadigd geraakt. Hij had moeite met school en heeft twee keer gedoubleerd. Uiteindelijk heeft hij een middens-tanddiploma in de [branche] behaald, evenals diverse certificaten. Aanvankelijk functioneerde verzoeker -ondanks zijn jarenlange verblijf in [internaat] en zijn moeizame thuissituatie- redelijk goed en leek hij zijn leven op orde te hebben. Hij is getrouwd en heeft hard gewerkt in de [branche], aanvankelijk in loondienst en later als zelfstandig ondernemer. Verzoeker heeft (samen met zijn toenmalige echtgenote) twee [bedrijven] gerund, waarvan hij eigenaar was. Rond [jaartal] zijn bij verzoeker naar aanleiding van een televisiedocumentaire herinneringen aan het seksueel misbruik in verhevigde vorm bovengekomen. In die periode is zijn alcoholgebruik problematisch toegenomen, in een poging zijn verleden en leed weg te drinken en te doen vergeten. Hij kreeg last van nachtmerries en per [datum] heeft hij zich wegens psychische klachten moeten ziek melden, maar het werk toen deels weten te hervatten. Hij heeft rond [jaartal] zijn [bedrijven] verkocht. In eerste instantie is hij in [jaartal] gedeeltelijk arbeidsongeschikt verklaard, maar later volledig. Hij is onder behandeling geweest van een psychiater in verband met zijn traumatische seksueel misbruikervaringen in [internaat].

Door de uitval voor zijn werk heeft verzoeker aanzienlijke vermogensschade geleden, bestaande uit een verlies aan inkomen. Deze totale vermogensschade wordt begroot op meer dan €300.000,--, waarbij de gevolgen voor de pensioenvoorziening niet zijn meegerekend.

Verzoeker maakt aanspraak op de maximale vergoeding binnen categorie 5 op basis van geleden materiele en immateriële schade.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 15 juni 2015 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het haar aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Duidelijk is dat verzoeker geen gemakkelijk leven heeft gehad. Hij is op jonge leeftijd geconfronteerd geweest met de scheiding van zijn ouders en een uithuisplaatsing, waarna hij jarenlang heeft moeten verblijven in [internaat]. Ook toen hij in zijn tienerjaren terug kon naar huis, brak er voor verzoeker geen gemakkelijke periode aan.

Aan de hand van schoolrapporten, diploma's en certificaten is duidelijk geworden dat verzoeker op de lagere school twee keer heeft gedoubleerd, maar uiteindelijk een middenstandsdiploma in de [branche] heeft gehaald. Ook is op basis van de overgelegde administratieve gegevens uit de periode dat hij (met zijn vrouw) als zelfstandig ondernemer twee [bedrijven] dreef, duidelijk geworden dat hij in die jaren ogenschijnlijk goed functioneerde.

Uit de UWV-stukken blijkt dat verzoeker per [datum] is uitgevallen voor zijn werk wegens psychische klachten. Dit heeft geleid tot aanvankelijk gedeeltelijke en later (in [jaartal]) volledige arbeidsongeschiktheid.

4.6 Op basis van het psychiatrisch rapport d.d. [datum] opgesteld door [naam] (psychiater) op verzoek van een verzekeringsmaatschappij blijkt dat verzoeker destijds leed aan alcoholmisbruik en een posttraumatische stress-stoornis met verlaat begin. Er was sprake van een precarige huwelijksituatie en zijn toestand was niet stabiel. Hij kampte met beperkingen voor het werk, die voortkwamen uit zijn explosiviteit en prikkelbaarheid. Uit dit rapport blijkt voorts dat geen sprake was van lichamelijke klachten noch van ernstige somatische ziekten in het verleden. De familieanamnese in psychiatrisch opzicht is onbelast.

Alhoewel verzoeker niet uit een harmonisch gezin komt, wordt aan de hand van dit rapport onmiskenbaar duidelijk dat de oorzaak van zijn onverwerkt verleden en psychische problematiek met name gezocht moet worden in het seksueel misbruik dat hem in [internaat] is aangedaan.

Dit beeld wordt bevestigd door het rapport van [datum], opgesteld door [naam] (psycholoog, verbonden aan advies-organisatie]). Ook daarin komt het beeld naar voren van het jarenlang door hard werken succesvol wegdrukken van onderliggende psychische problematiek, hetgeen op een gegeven moment niet langer lukte. Het zien van een documentaire op televisie over seksueel misbruik in internaten heeft daarbij luxerend gewerkt en de onderliggende en onverwerkte seksueel misbruik ervaring bij verzoeker naar boven doen komen. Hij is uitgevallen voor zijn werk en de spanningen liepen op. Ook blijkt uit beide rapporten dat verzoekers alcoholverslaving in ieder geval gedeeltelijk verklaard moet worden door het onverwerkte seksueel misbruik en de herinneringen daaraan. Hij wendde de alcohol aan om zijn psyché tot rust te brengen, aldus ook [naam] (psychiater, bij wie verzoeker rond [jaartal/jaartal] in behandeling is geweest) in haar brief van [datum]. Verzoeker is in verband met deze verslaving tijdelijk opgenomen geweest. Ook [naam psychiater] maakt melding van een ernstige en chronische posttraumatische stressstoornis ten gevolge van jarenlang seksueel misbruik als kind door volwassen mannen van [internaat], aan wier zorg verzoeker was toevertrouwd.

4.7 De Compensatiecommissie acht het gelet op bovenstaande medische rapportages en in het licht van de ernst en de aard van het door vier personen aangedane seksueel misbruik aannemelijk dat de blijvende, pas op latere leeftijd ontstane arbeidsongeschiktheid van verzoeker in een causaal verband staat met dit seksueel misbruik. De vermogensschade die hij door de arbeidsongeschiktheid lijdt en nog zal lijden dient dan ook voor vergoeding in aanmerking te komen.

Vanwege het seksueel misbruik dat verzoeker in zijn vroege jeugd door vier personen is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden, heeft verzoeker bovendien recht op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed, waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.8 Een exacte berekening van de vermogensschade kan echter achterwege blijven, omdat een bedrag voor geleden en te lijden verlies van arbeidsvermogen, vermeerderd met een compensatie voor smartengeld, het maximaal te adviseren bedrag onder de Compensatieregeling zal overschrijden.

4.9 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van het maximaal te adviseren bedrag van €100.000,- voor zowel materiele als immateriële schadevergoeding geadviseerd dient te worden.

4.10 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €2.885,85 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €100.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €2.885,85 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. van-C., griffier, op 25/11/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter